Ezután levonult az évben, hogy Mózes évében halála közeledtét, fájdalmas sóhajjal
21/33.7.9. אשר לא מעלו בו בני ישראל לא אבדו עוד לחיות ל"ב שנה ל"ב שנה ל"ב שנה 120 éves voltak-ma, mint
mondta: "31 שנה ל"ב שנה
tudok már se be, se kijönni s az Úr azt mondá nekem, hogy nem mehetek be az ígéret földjére,
csak a – messe távolból láthatom azt, de amiért egén életemben fáradoztam, azt el nem
érhetem. Mózes ezt 120 évvel korábban mondta, Németh Lajos négy alig volt 23 éves
s már elmondhatta: Közel vagyok az ígéret földjéhez, kitartó szorgalommal fára-
doztam, míg elgyötörtem a halálhoz, hol szülőimet boldogítani s az emberek szenve-
déseit csillapítani szándékom, s itten kétségbeesetten akarata megállított utamban,
az ígért földjét csak távolból láthatom, de oda be nem juthatom. Ok ha van
igaz fájdalom, ha lélekben valóban nivellépő bánat, így – szomorkodó nélkül – a szi-
szifoszként ütött az itten ágyan sebet, mely szegni fog míg csak élek s amely nem
fog e földön belegyógyulni soha; s ha van lemondó szépe, mely megtiszta szenvedni a
távolállók nivét is, így a ti gyászotok az, mely az önzőnek szívét legigazabb érzéssel
tudja tölteni míg a legtávolabbállók legérzékenyebb lélekben is. Ime, egy ifjú, ki
tehetséget ösz magában a tudományos pályára, mely szemünk elől, kétségbeesett kitartással
indul útnak, csak egy szent cél lebeg előtte, hogy majd minél arányos az emberiség
javát szolgálja s olyan kétségbeesett szorgalommal, olyan vasakarattal tud elszakadni
mi, hogy amikor szülei anyagi szükségek már-már arra kényszerítik, hogy a tehetős
ez fiát más pályára adják, a fiú nem akar megválni az iskolától, hacsak minek
ki deák nappal másokat tanított, hogy önmagát eltartsa s szüleit támogassa,
éjjel pedig úgy dolgozott, hogy a legkitűnőbb tanulók közé tartozott, – egy ifjú, ki oly
alázatosan szerető szemmel a szülőknek, hogy kedvüket keresve míg a tári
munkákban is segítőkezet nekik, – egy ifjú, ki nem vágyakozott semmiféle társaság után,
csak dolgozott, tanult úgy, hogy 2-3 év múlva már élhette volna szívét, – s ime,
szőlőket ver bele a szilhoz belegyógyítva, s amaz jogos szemére fel megszemlélve a
pozba, – ki ne szomorodna meg ily szívét is zokra kínatott élet megrázó fotott, ki ne érez-
kenyülne el az ilyen szenvedő akarta szülői fájdalom láttára? Szent a ti szegyenünk,
szépe fájdalmatok, nem szegatom fel nivellt tárgyú sebét, de valóban szívem is
fáj, hogy ilyen ifjú fotott már végbizottsától kell mondanom s bizony szekerem emel-
a vigantalás, ha a vigasz eleven bizonyú fonyákoz nem tudnálak kitellel szerelni
a jósagos Istenhez, kiről ép e kétely olvasunk" [illegible] Istenünk van
mindez, ami el van vegyve szemeink elől, mi csak a megtörténő dolgokat
tudjuk, azokat állíthatjuk példa gyanánt szemeink elé, amik szegy példa
gyanánt fogjuk emlegetni a ti fiatok szorgalmát s kötelességtudását is, de ha nem
is értjük Isten elhatározásait, azt azonban tudjuk, hogy Isten akarta így. Meg
kell nyugodnotok az Ur akaratában, mint emelő olajat szállítottak nivellt
épető sebére a kitet, mely csillapítani fogja lelkeitek kábaságát, hogy immár
minden szerető érzéssel mártik fiatokban összpontosítsátok, aki minden szétszó-
tebben pótolni igyekszik majd a szeretőt. Azért kell, bár szerető szivel, ha-
dolgatok meg az Ur előtt s imádkozzatok.

Uppsalen 1902. szept. 24. Németh Lajos.

Ven/11/322